

**МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДОШКІЛЛЯ.
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНІХ ТОП-ПРОГРАМ**

УДК 373.2.015.31:17:373.2.011.33

*Леся Журавська, старший викладач кафедри музикознавства та фортепіано
Інституту музичного мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*

**МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДОШКІЛЛЯ.
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНІХ ТОП-ПРОГРАМ**

У статті висвітлюється питання необхідності раннього музично-естетичного виховання дітей. Подано перелік основних навчальних програм, які сьогодні широко використовуються в українських дошкільних закладах. За допомогою компаративістичного аналізу наявних програм, автор обґрунтовує їх недоліки і, відповідно, потребу у нових теоретичних та практичних підходах до сучасної системи дошкільного виховання засобами музичного мистецтва. Особливо актуальною автор вважає необхідність створення та запровадження музично-естетичних програм для дітей з особливими потребами. Вагомим акцентом є використання позитивного досвіду закордонних музично-естетичних програм в українських дошкільних закладах.

Ключові слова: музично-естетичне виховання, дошкільля, дошкільні програми, особистість, творчість.

Літ. 5.

*Леся Журавская, старший преподаватель кафедры музыковедения и фортепиано
Института музыкального искусства
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко*

**МУЗЫКАЛЬНО-ЭСТЕТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ УКРАИНСКОГО
ДОШКОЛЬНИЧЕСТВА. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТОП-ПРОГРАММ**

В статье освещаются проблемы вопросы раннего музыкально-эстетического воспитания детей. Указаны основные образовательные программы, которые сегодня широко используются в украинских дошкольных заведениях. При помощи компаративистического анализа действующих программ, автор обосновывает их недостатки и, соответственно, потребность новых теоретических и практических подходов к современной системе дошкольного воспитания средствами музыкального искусства. Особенно актуальной автор считает необходимость создание и воплощение музыкально-эстетических программ для детей с особенными потребностями. Весомым акцентом является воспользование положительного опыта иностранных музыкально-эстетических программ в украинских дошкольных учреждениях.

Ключевые слова: музыкально-эстетическое воспитание, дошкольничество, дошкольные программы, личность, творчество.

*Lesya Zhuravska, Senior Lecturer of the Musicology and Piano Department of the Institute of Musicology
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

**THE MUSICAL AND AESTHETIC UPBRINGING OF UKRAINIAN CHILDREN IN THE
PRESCHOOL ESTABLISHMENTS. THE COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE
TOP EDUCATIONAL PROGRAMS**

The article deals with the question of the need of an early musical-aesthetic upbringing of children. The aim of this article consists in investigation the peculiarities of the aesthetic upbringing of preschool children by means of music. Due to the fact that music is able to develop the perception of art and aesthetic taste, there is a need to admit that it influences the formation of human high moral values. Taking into account the continuation and complexity of such educational process the author insists on the obligatory of musical-aesthetic upbringing of all children since the earliest periods of childhood. In the article the characteristic of the main musical educational programs used in Ukraine is provided. With the help of the comparative analysis of the available programs, the author specifies the drawbacks, and, respectively, calls for the urgent need in new theoretical and practical approaches to the modern system of the preschool upbringing by means of music; the special respect should be paid to the urgency of the creation and implementation of such musical-aesthetic programs for disabled children. The author pays attention to the perspectives of the usage of the effective experience of foreign musical-aesthetic programs at the Ukrainian preschool establishments. The several examples of the most beneficial foreign musical-aesthetic programs are contained. Finally, the ways of establishment of the innovative programs are offered as a methodological advice for further investigations, researches or pragmatic functioning.

Keywords: the musical-aesthetic upbringing, preschooling, the preschool programs, a personality, the creativity.

Постановка проблеми. На початку третього тисячоліття ґрунтовно відзначається наукова увага до педагогічних технологій естетичного виховання дошкільників засобами музичного мистецтва. Проблема розвитку духовної культури суспільства на сучасному етапі стоїть досить гостро, і у зв'язку з цим виникає потреба звернутися до музично-естетичного виховання як до найважливішого засобу розкриття духовного потенціалу особистості, стимулювання її всебічного розвитку. Саме в дошкільному дитинстві закладаються основи музичного виховання, естетичного ставлення до життя, основна навичка культури слухання та спілкування в суспільстві.

Аналіз основних досліджень. Очевидним є те, що науковці, які тією чи іншою мірою розвивали цю тематику належать до різних галузей науки. У психологічній, філософській, мистецькій літературі розкрито ґрунтовно у наукових працях Б. Теплова, Б. Ананьєва, Л. Виготського. Проблема естетичного виховання представлена у працях видатних українських педагогів В. Сухомлинського, О. Рудницької, Н. Ветлугіної, Н. Рогальської, та багатьох інших.

Мета статті. Усвідомлюючи складність та пролонгованість цієї тематики, автор намагається зосередити увагу на недостатності вивчення питань музично-естетичного виховання засобами музики, формування естетичної культури дошкільнят засобами впровадження інноваційних програм, які якісно збагачені музичним матеріалом. Заохотити молодих науковців до вивчення і розвитку нових шляхів та форм музично-естетичного виховання дошкільнят.

Вклад основного матеріалу. За останні роки відбулися величезні зміни у нашому суспільстві, які визначають нове соціальне замовлення суспільства на діяльність і оновлення системи освіти. Законодавство України визначає дошкільню освіту як цілісний процес, спрямований на забезпечення гармонійного розвитку дитини з урахуванням її індивідуальних задатків, нахилів, культурних потреб. У нових умовах на перший план виходить особистість дитини, здатність до самовизначення та самореалізації, до аналізу власної діяльності, до творчих втілень своїх здібностей, знань, вмінь. Особистість, яка житиме в новому тисячолітті, повинна володіти певними якостями, зокрема: вміння гнучко адаптуватися в мінливих життєвих ситуаціях, критично мислити, трудитися над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня. Актуальність проблеми естетичного виховання, а саме його слід визначати

першочерговим та базовим, зазначена у Національній доктрині розвитку освіти України ХХІ ст. Основна мета освіти спрямована на естетичне виховання та всебічний розвиток людини як найвищої цінності суспільства, формування її духовних смаків, ідеалів та розвитку художньо-творчих здібностей.

Проблема розвитку духовної культури на сучасному етапі стоїть досить гостро, і у зв'язку з цим виникає необхідність звернення до естетичного виховання, як до найважливішого засобу розкриття духовного потенціалу особистості, стимулювання її всебічного розвитку.

Залучення людини до естетичних ідеалів починається в ранньому дитинстві. Щоб доросла людина вирізняла прекрасне у навколишньому світі, мала багатий духовний внутрішній світ, необхідно звернути особливу увагу на її естетичне виховання з малих літ. Н. Ветлугіна пише: "Період дошкільного та молодшого шкільного дитинства є чи не найбільш вирішальним з точки зору естетичного виховання та формування морально-естетичного ставлення до життя" [1, 255]. Маленька людина входить в радісний, багатоголосий і багатобарвний світ з безліччю форм і властивостей. Все навколишнє – природа, предметний світ, діяльність людини є джерелом естетичних переживань для дитини. Тому в цей віковий період все яскраве, помітне, привабливе сприймається дітьми як прекрасне, і зустріч з ним радує дитину, формуючи ставлення до світу, яке в подальшому перетворюється в особистісні якості.

Щоб зрозуміти прекрасне в мистецтві і житті, дитині необхідно пройти довгий шлях накопичення елементарних естетичних вражень, зорових і слухових відчуттів. Організація цього шляху для дітей в різні вікові періоди довкілля – головне надзавдання вихователів-педагогів дошкільних установ. В залежності від того, якими методами, формами, засобами для реалізації цього завдання будуть керуватися педагоги, такі результати ми й отримаємо. Серед засобів одним із найважливіших є музичне мистецтво. Саме музичне мистецтво сприяє перетворенню цінностей суспільства в систему духовних цінностей особистості, завдяки чому відбувається становлення і розвиток її соціальних, моральних та естетичних якостей.

Великий педагог В.О. Сухомлинський пише: "Емоційність природи, властива морально і естетично вихованій людині, виражається в тому, що серце стає сприйнятливим до доброго слова, повчання, поради, напуття. Якщо ви хочете, щоб слово вчило жити, щоб ваші вихованці прагнули

МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДОШКІЛЛЯ. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНІХ ТОП-ПРОГРАМ

до добра, – виховуйте тонкість, емоційну чуйність юного серця. Серед численних засобів впливу на юне серце важливе місце належить музиці” [3, 670]. Світ музики для дитини – це світ прекрасних звуків, світ радісних і щасливих переживань. Щоб вона увійшла в цей світ, необхідно розвивати у неї здатність сприйняття музичного мистецтва.

У ранньому віці малюк вирізняє музику з оточуючих його шумів. Він завмирає, зосереджується, уважно слухає мелодію, реагує усмішкою, деякими рухами. Його реакції ще не осмислені, а тільки розділючі. З дворічного віку дитина може зробити найпростіші узагальнення – визначити характер музики (радісна чи сумна), темп. Їй зрозумілі вимоги: як заспівати різну за характером пісню, як рухатися у хороводі чи швидкому танці.

Саме на музичних заняттях в дошкільних закладах здобувається досвід найпростіших мелодій, формується інтерес до музики, одночасно розвивається музичний слух, відчуття ритму, навички творчої інтерпретації, вміння працювати в колективі, творити групою, виховання елементарних навиків виконавства.

Безумовно, є дуже багато складових для успішної музично-педагогічної роботи з дітьми. Всі складові цього процесу є дуже важливими і складними. Чи не найскладнішим елементом є фаховий рівень педагога-керівника, якому доручено найдорожче – запрограмувати сприйняття і творення прекрасного. Вміння творчо застосовувати традиційні та інноваційні методи і прийоми музичного виховання. Велике значення надається мистецькому оточенню у груповій кімнаті, обладнанню музичної зали, а також співпраці вихователя, музичного керівника та батьків. ТанDEM сім'я – навчальний заклад набуває особливого значення в успішному вихованні дошкільнят. Для того, щоб уникнути і вберегти дитя від майбутніх стресів необхідно створити атмосферу довіри і розкутості, сприятливу для творчого розвитку дитини. Ніжна і щира мамина пісня над колискою, яка заспокоює дитину, чарівна бабусина казка, батькові оповідки, дідусева бувальщина, яка будить кмітливості і розум, музика, яка звучить, коли ти малюєш писанку... Все це повинно бути в кожній родині і плавно поєднуватися з навчальними процесами в дошкільних закладах.

Зміст музично-педагогічної роботи з дітьми деталізується щодо кожної вікової групи за основними видами музичної діяльності у комплексних програмах та парціальних програмах. У цих програмах чітко вказані види музичної діяльності, а саме: слухання музики,

музична руханка, співи, гра на дитячих музичних інструментах тощо. Дошкільний заклад обираючи ту чи іншу музично-естетичну програму, отримує детальні завдання музичного виховання, навчання й розвитку дітей на конкретному музичному репертуарі. Звичайно, ця програма має великий діапазон вибору і повинна бути набагато більша за обсягом, ніж можна використати за певний навчальний період. Велике значення має наповненість репертуару, можливість самостійно керівникам добирати музичні твори із сучасних фахових джерел. Можливість використовувати перлини світової музики, за бажанням керівника, при створенні певного тематичного завдання чи свята. В цьому випадку мова йде про педагогів, які весь час в пошуку, для яких творча робота з малюками не є просто роботою, а є сенсом життя. Часто трапляється банальне повторення чужих напрацювань, сценаріїв свят тощо. Невідповідний підбір тематичних завдань, музичних творів, недоречний стосовно тої чи іншої вікової групи неминуче приведе до непорозуміння, неспроможності виконати дітьми поставлених перед ними над завдань. Тому, вибір програми, підбір матеріалу потрібно обирати, строго контролюючи вікові групи.

Для дітей дошкільного віку найбільш природним є музично-естетичне навчання, побудоване на етнічній основі. Заслуговує на увагу той факт, що у дитячому репертуарі одне з чільних місць займала і повинна займати народна пісня. Без використання багатої спадщини музичного фольклору неможливе здійснення естетичного та художнього виховання дітей. Неможливо не згадати тут збірник класика української музики Я. Степового “Проліски”. У ньому автор розмістив обробки народних дитячих пісень і авторські композиції для дітей, а саме: пісні-примовки, танцювальні пісні, ігри для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Це приклад праці, яка не втратила актуальності до сьогодення і займає вагомe місце в репертуарі для дошкільнят. Бо ніщо не виникає з нічого. Зерно, посіяне у весняну землю, доглянуте, скроплене дощем і людським потом, зігріте сонцем і теплом долонь колись дасть гідний урожай. Так і дитя людське, щоб не вирости пустоцвітом, потребує уваги і любові, і, звичайно, навчання.

Така увага до значимості народної пісні та фольклору зовсім не означає, що українська класична музика, світова класична музика, сучасна музика повинна займати менший сегмент в музичній освітній програмі дошкільнят. Завдання педагогів-методистів, які причетні до створення нових програм чи ініціюють нові види

МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДОШКІЛЛЯ. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНІХ ТОП-ПРОГРАМ

музичного виховання, – об'єднати найкращі взірці музичних творів таким чином, щоб ознайомити підростаюче покоління з шедеврами і, водночас, не бути нав'язливим в їх виборі.

Як вже зазначалося вище, зміст музично-педагогічної роботи з дітьми деталізується щодо кожної вікової групи. Керуючись інструктивно-методичними рекомендаціями “Про організацію роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах” [5], кожен музичний керівник має можливість добирати індивідуальний музичний репертуар для тої чи іншої групи на основі різноманіття навчальних програм, які задіяні на наших теренах. Найбільш поширені програми виховання дітей дошкільного віку: “Малюк”, “Дитина”, “Дитина в дошкільні роки”, “Українське довкілля”, “Я у світі”, “Методика Марії Монтесорі”, “Лицем до дитини”, “Впевнений старт”, “Кольорові долоньки”, “Українотворець” тощо. Таке розмаїття програм несе певний позитив, однак усі вище перелічені програми мають певні прогалини, головним чином у нестачі музичного аспекту виховання дитини. Залишаються не до кінця розкритими питання музично-естетичного виховання саме засобами музики, оскільки саме музика, торкаючись емоційної сфери людини, впливає на формування її моральних та естетичних смаків та ідеалів. Досліджувалися лише окремі напрями цієї проблеми: естетичне виховання засобами народної музично-поетичної творчості (С. Горбенко, І. Климчук, О. Маленицька), а також, опосередковано, естетично-музичне виховання за допомогою класичної та сучасної музики. Кожна з програм має свій зміст і форми організації музичного виховання дітей, кожна включає частку самостійної музичної діяльності, музичних занять в групі, музичні розваги, музично-театралізовані свята, додаткові форми роботи з музичного виховання, тобто заняття згідно з інтересами дітей (гуртки, студії). Втім, саме музично-естетична складова займає замалу частку в таких програмах.

Програма “Українське дошкільня”, рекомендована МОН України, створена колективом Львівського обласного інституту удосконалення вчителів, розрахована на дітей віком від 3 до 7 років. Вона охоплює побут, ігри, охорону здоров'я, фізичне виховання, рідний край, розвиток мовлення, формування початкових математичних уявлень, естетичне виховання та художню творчість дітей; містить багато історико-етнографічного матеріалу і загалом має широкий спектр діяльностей, хоча головна увага зосереджена саме на мовній активності.

“Методика Марії Монтесорі”, створена як альтернатива традиційній педагогіці, розрахована на дітей від 3 років. Хоча цій методиці понад 100 років, вона досі актуальна. Вже існують студії, котрі пропонують заняття за методом Монтесорі дітям від 8 місяців разом з мамою. Найважливішими характеристиками системи є:

- дитина сама собі вчитель, має повну свободу вибору дій;
- всі вікові групи займаються разом: старші вчать молодших, молодші тягнуться до старших;
- заняття проходить у підготованому середовищі з певними зонами;
- дитину треба зацікавити, а розвиватися вона буде самостійно.

Ця програма має ряд суперечливих моментів, оскільки концентрується на розвитку інтелекту та практичних навиків, але для гармонійного розвитку малюка потрібні ще заняття спортом та естетичний розвиток (музика, творчість, танець). У системі відсутні рольові та рухомі ігри, програма розвиває головним чином логіку. Після навчання за системою Монтесорі дітям важко звикнути до дотримання дисципліни у звичайних садках і школах, вони не є естетично збагаченими.

“Впевнений старт” охоплює основні навчальні напрямки, але робить акцент на ігровій діяльності. Фізичний розвиток, спортивні свята, рухливі хороводні ігри, змагання, дні здоров'я, екологічні хвилінки є пріоритетними в цій програмі, хоча й мовленнєва частка (чистомовки, артикуляційна гімнастика, риторика, дихальна гімнастика, мовленнєвий ланцюжок) є вагомим. На противагу, естетична складова обмежується базовими театралізованими святами, обрядовими діями і тематичними ранками.

“Дитина в дошкільні роки” – це програма, що виокремлює вікові категорії відповідно до психологічного розвитку: раннє дитинство, переддошкільний вік та дошкільне дитинство. Програма забезпечує охорону та зміцнення фізичного та психічного здоров'я дитини при оптимальному навантаженні з метою запобігання втоми (дитяча діяльність є чітко структурованою у формах: власне заняття, вільний час та нерегламентовані види активностей).

“Кольорові долоньки” є програмою, що ставить за мету розвиток художньо-творчих здібностей, створення небуденних ситуацій, які пробуджують інтерес до креативного вирішення.

“Українотворець” – одна з нових програм, котра має на меті створення міцного підґрунтя для виховання патріота, громадянина української держави; передбачає високу активність батьків – перших і головних вихователів своїх дітей.

Вище подані характеристики програм є лаконічним переліком лише тих, що користуються найбільшою популярністю на наших теренах. Вкотре слід наголосити на важливій прогалині у всіх програмах, а саме на неприпустимо малій частці музично-естетичного сектору. Оскільки пріоритетним завданням суспільства є виховання достойних поколінь, то формування естетичних смаків та ідеалів – обов'язкова умова для всебічного і гармонійного розвитку особистості. Використання музичного мистецтва для поглиблення вражень дитинства – ось важливе завдання, яке необхідно здійснити педагогу в процесі виховання дітей дошкільного віку, користуючись музикою як одним із засобів емоційно-образного пізнання дитиною навколишнього світу та формування її особистості.

Музично-естетичне виховання щільно пов'язане із сучасністю. Естетичне засвоєння дійсності передбачає близькість до життя, прагнення змінити оточуючий світ, суспільство, природу, предметне середовище. Методика дошкільного виховання традиційно орієнтується на те, що педагогом здійснюється інтерпретація музичного твору, а потім опосередковано доноситься до дитини, а це є ознакою старих підходів до естетичного виховання дітей. Серед сучасних технологій естетичного виховання найбільшої уваги заслуговує вальдорфська школа (США): вивчення предметів, нехарактерних для традиційних дошкільних установ. Такою дисципліною вважають евритмію – виконання віршів або музики за допомогою ритмічних рухів. В евритмії кожен звук постає як зримий образ, оскільки відповідає специфічному руху. У музиці, наприклад, через рух відкривається тональність, передаються інтервали, тобто весь світ стає зримим. До евритмії як мистецтва руху, “видимої мови”, “видимої музики”, за переконанням Р. Штейнера, не можна ставитися лише як до сценічного мистецтва, – вона мусить бути невід'ємною частиною педагогічного процесу, оскільки здійснює терапевтичний вплив на дитину, сприяє виробленню її спритності, координації рухів, розвитку музичного слуху, образотворчих здібностей, уяви, фантазії. За його словами, “... може бути розвинута така воля, яка залишиться у людини на все життя, у той час, як будь-який інший спосіб розвитку волі має ту особливість, що протягом життя вона стає слабшою внаслідок різних подій і випадків” [4, 37 – 40].

Характерною рисою нових програм дошкільного музично-естетичного виховання є

включення музики до буденної життєдіяльності, вживання в музику, навчання музиці з раннього віку, поєднання музичної діяльності з іншими видами мистецтва.

Як довели вчені-психологи, систематичні заняття музикою від двох років дозволяють значно підняти IQ, тобто інтелектуальний потенціал людини, краще розвинути пам'ять, аналітичні здібності, орієнтацію, не говорячи вже про корекцію нервової системи. Велика кількість топових програм, які використовує українська дошкільна педагогіка, мають значну прогалину: недостатність музично-естетичних програм для дітей з особливими потребами. Мова йде про специфічні програми для дітей з різними вадами – як психічними, так і травматичними [2, 52 – 57]. Будь-яка корекція того чи іншого напрямку для таких дітей зводиться до покращення їх фізичного стану медикаментозним способом, а частка музично-естетичного виховання як складової одужання є дуже незначною. Так звана музикотерапія широко використовується у програмах дошкільного виховання західних країн, таких як Німеччина, Швейцарія, Фінляндія, Австрія, Угорщина.

Особливо слід виокремити досвід японських програм дошкільного музичного виховання та реабілітаційних музичних центрів. Характеристика та аналіз роботи і результатів таких дошкільних закладів заслуговують окремого перспективного дослідження та детального вивчення, оскільки можуть бути корисними для іноземного запозичення.

Музичне мистецтво є дієвим засобом розвитку особистості дитини, якщо в ранньому дошкільлі створюється сприятливе середовище, пропонуються якісний зміст музичної освіти та новітні технології, забезпечується ефективна організація музичного виховання, тому створення нових музично-виховних програм для дошкільнят, пошук нових синтезованих підходів до естетичного розвитку дітей є чи не найважливішим завданням педагогічної науки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ветлугина Н. Теория и методика музыкального воспитания в детском саду: Учебное пособие для студентов пед. институтів по спец. “Дошкольная педагогика и психология” / Н. Ветлугина, А. Кенеман – М.: Просвещение, 1983. – 255 с.
2. Леви В. Нестандартный ребенок / В. Леви – М., Музыка, 1995. – 52–57 с.
3. Сухомлинський В. Вибрані твори: в 5-ти т./ В. Сухомлинський. – К.: Рад. школа. – Т. 2: Сто порад учителям. – 1976. – 670 с.
4. Штайнер Р. Воспитание ребенка с точки

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНОЗЕМНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ-МЕДИКІВ ДО СПІЛКУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ

зрения духовной науки / Р. Штайнер; [пер. с нем.]. – М.: Парсифаль, 1993. – 37–40 с.

5. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/52246/>

REFERENCES

1. Vetlugina, N. & Keneman, N. (1983). Teoriya i metodika muzikalnogo vospitaniya v detskom sadu [A theory and methodology of musical education are in kindergarten]. The textbook for students of pedagogical institutes of the specialty “the Preschool Pedagogy and Psychology”. Moscow: Prosveshcheniye, p.255. [in Russian].

2. Levi, V. (1995). *Nestandardniy rebenok* [Non-standard child]. Moscow: Muzyka, pp.52–57. [in Russian].

3. Suhomlynskiy, V. (1976). Vybrani tvory v 5-yt. *Sto porad uchytelevi* [Works are chosen of Advices. school: in 5-st.]. Kyiv: Rad. Shkola, Vol, 2: One hundred advices to the teacher, p.670. [in Ukrainian].

4. Shtayner, R. (1993). *Vospytaniye rebenka s tochki zreniya dyhovnoy nauki* [Education of child from the point of view of spiritual science]. Moscow: Parsifal, pp.37–40. [in Russian].

5. Available at: <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/52246/>

Стаття надійшла до редакції 15.05.2017

УДК 37.091.26:81’276.6:61] – 61 – 057.875 – 054.6

*Zhanna Rahrina, Teacher of the Language Training Department,
Zaporizhzhya State Medical University*

THE CONTENT AND STRUCTURE OF THE READINESS OF FUTURE FOREIGN MEDICAL SPECIALISTS FOR THE COMMUNICATION IN THE PROFESSIONAL SPHERE

The article is devoted to the problem of the professional preparation in the medical universities. The result of the university training is the readiness of the future specialists for work in the professional sphere and its important part – the professional communication. That is why the article reveals the concept of readiness to choose a profession, readiness for professional activity and readiness of the future foreign professionals of medicine to the professional communication. The author emphasizes that the readiness for the choice of the profession is the part of the career choices formula: the wishes, abilities, needs. The readiness for the future profession activities is realized as a complex of social and pedagogical phenomenon which includes the individual traits and psychological system of the professional knowledge and skills that ensure the success of the professional and educational functions.

The researcher underlines that the readiness of foreign medical students for the professional communication can provide its competitiveness as a future professionals. The professional competitiveness is also one of the reason of the formation and development of students’ motivation for the language learning.

Keywords: *the professional communication, the readiness for the professional communication, the future foreign medical specialists.*

Ref. 8.

*Жанна Рагіна, викладач кафедри мовної підготовки
Запорізького державного медичного університету*

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНОЗЕМНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ- МЕДИКІВ ДО СПІЛКУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ

У статті розкрито поняття готовності до вибору професії, готовності до професійної діяльності та готовності майбутніх іноземних спеціалістів-медиків до професійного спілкування. Проаналізовано структуру готовності майбутніх іноземних спеціалістів-медиків до професійного спілкування. Конкретизовано, що готовність майбутніх іноземних спеціалістів-медиків до професійного спілкування складається з мотиваційного, діяльнісно-змістового, комунікативного та результативного компонентів. Виокремлено показники сформованості кожного з компонентів готовності.

Ключові слова: *готовність до професійного спілкування, майбутні іноземні спеціалісти-медики, професійна комунікація.*

*Жанна Рагіна, преподаватель кафедры языковой подготовки
Запорожского государственного медицинского университета*

СОДЕРЖАНИЕ И СТРУКТУРА ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ ИНОСТРАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ-МЕДИКОВ К ОБЩЕНИЮ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ СФЕРЕ

В статье раскрыто понятие готовности к выбору профессии, готовности к профессиональной деятельности и готовности будущих иностранных специалистов-медиков к профессиональному общению.